

Interfaith Dialogue Conference 2008
in Nederland - Amsterdam
ASEM - Asia Europe Meeting
3-5 juni 2008

Nederland is erin geslaagd gastheer te worden van de 4e Interfaith Dialogue Conference van 3-5 juni 2008. Tijdens de ASEM 6 top-conferentie in Helsinki, die op 10 en 11 september 2006 plaatsvond, had premier Balkenende dit al aangekondigd.

De eerste dag van conferentie in het teken van "Amsterdam"
Inmiddels, traditie getrouw, heeft de eerste dag van de conferentie een hoog informeel gehalte. Voor Amsterdam een mooie gelegenheid om de deelnemers met de stad kennis te laten maken. De dag begint met een lezing over religie in Nederland en Amsterdam door de jaren heen. Daarna gaan de deelnemers in kleine groepen de stad in, op bezoek bij kerken, moskeeën en religieus geïnspireerde projecten. Het voornaamste doel hiervoor is om de delegatieleden te inspireren en voor de conferentie tot nadenken stimuleren. Een aantal Amsterdamse organisaties hebben de middag vorm gegeven:

De zusters Augustnessen
De Singelkerk en De Amsterdamse vrouwengroep van de RLRA
Het BLIB (Bos & Lommer Interreligieus Beraad)
De Brede School
De Dominicuskerk en de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies van Amsterdam
De stichting Islam & Dialoog
De Kandelaar
De Keizersgrachtkerk
Leefkringhuis + Moskee
De Mozes & Aäronkerk
De Muiderkerk
De Nassaukerk
O.Z. 100
De Oranjekerk
Het Ramadan Festival
De Tronk (de kerk van Ijburg)
De Vredeskerk + Filippijnse kerk

Hans Huijssoon, beleids- en projectadviseur Directie Communicatie Gemeente Amsterdam over de interfaith dialogue:

Wat is de Interfaith Dialogue Conference? ***ASEM***

De Asia-Europe Meeting (ASEM) is een in 1996 opgericht intergouvernamenteel samenwerkingsverband tussen landen uit Europa en Azië. ASEM beoogt dialoog en samenwerking tussen Europa en Azië op politiek, economisch en cultureel terrein te bevorderen. ASEM is opgericht om tegenwicht te bieden aan de sterke, bijna eenzijdige oriëntatie van Azië op de Verenigde Staten.

De huidige 45 partners van ASEM zijn: de 27 lidstaten van de Europese Unie, de Europese Commissie, de 10 ASEAN-landen (Brunei, Cambodja, Filipijnen, Indonesië, Laos, Maleisië, Birma/Myanmar, Singapore, Thailand, Vietnam), het ASEAN secretariaat alsmede China, Japan, Zuid-Korea, India, Pakistan en Mongolië.

De ASEM Top vindt afwisselend in Azië en Europa plaats.

Interfaith Dialogue (IFD)

Een van de activiteiten die binnen de cultureel-wetenschappelijke pijler van de ASEM wordt georganiseerd is de ASEM Interfaith Dialogue. De ASEM Interfaith Dialogue heeft een informeel karakter en heeft als doel een platform te bieden voor een openhartige en informele dialoog tussen diplomaten, vertegenwoordigers van religieuze groeperingen, NGO's en media over interreligieuze dialoog, zowel in Europa en Azië als tussen beide regio's.

2005: Bali - Indonesië

In 2005 werd de eerste ASEM Interfaith Dialogue (IFD) bijeenkomst georganiseerd op Bali, Indonesië, met mede-organisator Verenigd Koninkrijk.

2006: Larnaca –Cyprus

Van 3 tot en met 5 juli 2006 vond de tweede ASEM Interfaith Dialogue plaats in Larnaca, Cyprus. Mede-organisator was Maleisië.

2007: Nanjing -China

Van 19-21 juni 2007 vond de derde ASEM Interfaith Dialogue bijeenkomst plaats in Nanjing, China. Mede-organisator was Italië.

Bij deze laatste bijeenkomst was een vertegenwoordiger van de gemeente Amsterdam, mw. M.E.Cuartas y de Marchena chef Kabinet van de Burgemeester, als waarnemer aanwezig.

Redenen om Interfaith Dialogue in Nederland te organiseren

Er zijn verschillende redenen waarom Nederland er grote waarde aan hecht, dat deze bijeenkomst in Nederland wordt georganiseerd:

- 1. Het thema 'interfaith dialogue' heeft sinds de terroristische aanslagen op de Verenigde Staten, de cartoonkwestie, maar ook gebeurtenissen in eigen land, aan belang gewonnen. Nederland richt zich in haar buitenlands beleid op het uitbereiden van deze dialoog, middels deelname aan verschillende initiatieven binnen o.a. de Verenigde Naties, OVSE, Raad van Europa en ASEM.*
- 2. Ook in het kader van het mensenrechtenbeleid is de interfaith dialogue van belang. Nederland heeft bijvoorbeeld in de door Nederland bij de EU ingebrachte resoluties inzake godsdienstige onverdraagzaamheid een aparte paragraaf opgenomen over 'dialoog der beschavingen', met als doel de spanning tussen bepaalde religieuze opvattingen en de internationale mensenrechtenverdragen aan de orde te stellen.*
- 3. Tevens is tijdens de laatste bijeenkomst van de EU - ASEAN Ministeriële bijeenkomst in maart 2007 opnieuw gebleken dat zowel de EU als ASEAN een politieke rol kunnen vervullen, doordat beide organisaties vaak als niet-bedreigend worden beschouwd door partijen in een conflict en zij gemeenschappelijke waarden, belangen en uitdagingen delen.*
- 4. Nederland beoogt met de organisatie van de ASEM Interfaith Dialogue 2008 de continuïteit van deze dialoog te waarborgen, het draagvlak en begrip tussen ASEM partners op interfaith gebied te bevorderen, fora te bieden voor het uitwisselen van standpunten en de waarde die Nederland hecht aan de interreligieuze dialoog voor zowel de buitenwereld als het binnenland zichtbaar te maken.*

Keuze voor Amsterdam

Nederland heeft de gemeente Amsterdam benaderd om als mede-organisator op te treden, naast een Aziatische co-organisator (Thailand).

Naast het feit dat Amsterdam als stad voor een conferentie veel heeft te bieden op cultureel en facilitair gebied, is Amsterdam bij uitstek de stad in Nederland waar de interreligieuze dialoog hoog op de agenda staat.

Amsterdam blij met keuze als gaststad

Sinds de terroristische aanslagen op 11 september 2001 heeft de gemeente Amsterdam onder meer een beleid ingezet dat de dialoog tussen overheid en burgers bevordert. Na de moord op Theo van Gogh op 2 november 2004 is dit geïntensiveerd.

Kernpunten van dat beleid zijn:

- Contacten leggen tussen de gemeentelijke overheid en de verschillende etnische en religieuze groeperingen in de stad*
- Het faciliteren van onderlinge contacten tussen al deze verschillende etnische en religieuze groeperingen*
- De saamhorigheid tussen alle Amsterdammers bevorderen en mogelijke onderlinge spanningen bespreekbaar maken*

Dat heeft onder meer geresulteerd in het beleidsplan "Wij Amsterdammers", in periodieke ambtswoninggesprekken over Religie en de Joods-Marokkaans Dialoog.

Amsterdam heeft de interreligieuze dialoog hoog in het vaandel staan als middel voor sociale cohesie en kan zich ook internationaal met dit thema profileren. In dat kader vond Amsterdam het een eer om gaststad te zijn voor de ASEM Interfaith Dialogue 2008.

Tot zover bericht

Hans Huijssoon

Beleids- en projectadviseur Directie Communicatie Gemeente Amsterdam

Een impressie van Dinsdagmiddag 1 juni 2008

Door Ank Veenstra, vrouwengroep van de RLRA

Als kerngroep van de Amsterdamse Vrouwengroep van de RLRA hebben we gekozen voor de Singelkerk als locatie voor de ontmoeting met een groep delegatieleden.

De Singelkerk is thuisbasis van de Doopsgezinde gemeente in Amsterdam. Deze oude schuilkerk, prachtig gelegen in het centrum van Amsterdam en het 400 jarig bestaan van de Doopsgezinden gemeente in Nederland verklaart deze keuze.

Naast onze kerngroep, vertegenwoordigd door Cocky de graaf, Hilde Claas en Ank Veenstra, hebben wij Mieke van Praag namens de NCJW, Lydia Booij namens de Vluchtelingen Vrouwen Raad en Hatice Sener namens de vrouwenlijnen uitgenodigd om deze middag een presentatie te geven over de fantastische interreligieuze en interculturele vrouwennetwerken in Amsterdam. De Stichting Islam en Dialoog, ook vaak actief in samenwerking met deze organisaties, had elders een eigen presentatie. Wij ontvingen een groep van 10 delegatieleden o.a. uit China, Indonesië, Vietnam, de Filippijnen, Singapore, Oostenrijk en Nederland.

Hatice Sener van de vrouwenlijn vertelde: "De Vrouwenlijn wil graag een brug slaan tussen verschillende culturen, om de participatie van vrouwen in de Nederlandse samenleving te verbeteren en vrouwen van verschillende nationaliteiten te betrekken bij maatschappelijke vraagstukken. Tevens behartigt de vrouwenlijn de belangen van vrouwen m.b.t. maatschappelijke ontwikkelingen." Hilde Claas Hilde Claas vertelde o.a., Hoe belangrijk de Amsterdamse Vrouwengroep van de RLRA is in het interreligieuze contact

tussen vrouwen van verschillende geloofs- en levensovertuigingen. Mieke van Praag, als voorzitter van NCJW(national Council of Jewish Women) vertelde heel blij te zijn met de samenwerking met De Amsterdamse vrouwengroep bij het organiseren en participeren van de grote interreligieuze / interculturele vrouwenontmoetingsdagen. De joodse vrouwen hebben daar een belangrijk aandeel in. In de interreligieuze dialoog wordt de joodse inbreng vaak vergeten.

Lydia booi, bestuurslid van de Vluchtelingen Vrouwen Raad- VVG, vertelden dat hun grootste doel is vluchtelingenvrouwen een steuntje in de rug geven, omdat juist zij groot risico lopen in de Nederlandse maatschappij ondergesneeuwd te raken. De VVR is een interculturele organisatie van vluchtelingenvrouwen die in juli 2003 is opgericht. Zij stelt zich vooral ten doel het bevorderen van de sociaal-economische, culturele en politieke emancipatie van vrouwen. Zij had samen met andere bestuursleden de laatste vrouwenontmoetingsdag bezocht en was heel blij met dit contact omdat de meeste vluchtelingenvrouwen religieus zijn.

Er was bij de delegatieleden een grote belangstelling voor ons werk. Er werden door een aantal verdiepende vragen gesteld. Het viel ons op, dat zowel in Indonesië, Singapore en Oostenrijk degelijke interreligieuze of interculturele vrouwennetwerken bestaan, om de belangen van vrouwen te behartigen. Daarna volgde een rondleiding door de kerk met zijn vele facetten. Het verraste de delegatieleden dat in Nederland door verschillende godsdiensttwisten in het verleden een schuilkerk de enige mogelijkheid bood om godsdienst te beoefenen in perioden van uitsluiting. Er zijn helaas veel raakvlakken met de hedendaagse situaties in verschillende delen van de wereld. Dit was voor een aantal genodigden heel herkenbaar. Omdat de Singelkerk niet zo ver van de Amstelkerk af ligt zijn we daarna te voet via het Begijnhof, de Bloemenmarkt en de grachten naar de Amstelkerk gelopen. Deze wandeling gaf volop de gelegenheid om persoonlijke ervaringen uit te wisselen.

Voor de delegatieleden en voor ons een geslaagde middag.

De Interfaith Dialogue duurde 2 dagen van confereren, met als resultaat een slotverklaring. In deze slotverklaring staan een aantal zeer belangrijke aanbevelingen voor de wereldleiders.

Enkele significante punten uit de slotverklaring:

Wij onderschrijven het belang van begrip, tolerantie en respect voor religieuze, niet religieuze en culturele verscheidenheid als integraal voor ons welzijn, stabiliteit, verwachtingen en vrede. Het is bepalend om met onze verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan de globale krachtsinspanningen in het promoten van interreligieus en intercultureel begrip; het verwerpen van stereotypen en het gebruik van geweld in de naam van religies, geloven en ideologieën. Het tegengaan ook preventief van extremisme.

We onderschrijven ondermeer het belang van wetenschappelijk en op ervaring gegronde studie en onderzoek naar de huidige functies van religies in de samenleving.

Kennis van religies en levensbeschouwingen is van groot belang voor meer begrip. Studie en training in religieuze educatie is de weg om bij studenten, deskundigen, leraren en onderzoekers misverstanden te vermijden over religies en levensbeschouwingen.

In het nastreven van hun verantwoordelijkheden is het nodig dat regeringen meer contact hebben met de geloofsgemeenschappen. Zij kunnen helpen bij het leidinggeven van sociale veranderingen en het promoten van de samenhang. Het is ook belangrijk dat regeringen het proces van interreligieuze dialoog aanmoedigen en ondersteunen.

Deze slotverklaring is te lezen in het Engels op www.amsterdamsevrouwengroep.nl U vindt daar ook enige foto's

Alle verklaringen en speeches zijn te lezen op: www.interfaith2008.com

Ank Veenstra,
Voorzitter Amsterdamse Vrouwengroep